

КОНЦЕПЦІЯ ІНТЕГРАЦІЇ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ В СИСТЕМУ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ

А.О. Резничук
В.В. Кірсанова, к.е.н., доц.

Одеський національний політехнічний університет

На даний час, в Україні зростає роль та значення створення раціональних та ефективних систем управління, зокрема управлінського обліку в діяльності промислових підприємств. В цих умовах виникає завдання формування необхідної ресурсної бази для управління виробничими процесами, вирішальну роль в утворенні якої відіграє управлінський облік, який не тільки реєструє, узагальнює, контролює та аналізує факти господарської діяльності, а й забезпечує користувачів всіх рівнів управління потрібною інформацією. З іншого боку, в ринкових умовах господарювання промислових підприємств зростає значення функції внутрішнього контролю. Тому виникає об'єктивна необхідність формування системи внутрішнього контролю, яка інтегрується в систему управлінського обліку підприємства (рис. 1).

Якість управлінського обліку є основою ефективності управлінського контролю, тобто між ними існує прямий й зворотний зв'язок.

Система управлінського обліку повинна включати наступні елементи:

- облік витрат і доходів в розрізі центрів відповідальності. Облік витрат повинен базуватися на класифікації та принципах формування витрат управлінського обліку у місцях їх виникнення, тобто за центрами відповідальності. Облік доходів також потрібно вести за центрами відповідальності для здійснення ефективного контролю над ними;
- формування системи операційних бюджетів промислового підприємства;
- аналіз відхилень витрат і доходів в розрізі центрів відповідальності для здійснення управлінського контролю;
- зведення результатів результативності роботи підприємства по основних показниках його діяльності для досягнення стратегічних та тактичних цілей підприємства:
  - прибуток в розрізі центрів відповідальності;
  - дохід в розрізі центрів відповідальності;
  - рентабельність в розрізі центрів відповідальності та інші.

Систему внутрішнього контролю, яка інтегрується в систему управлінського обліку промислового підприємства ми пропонуємо формувати з наступних елементів:

- контроль витрат в розрізі центрів відповідальності, який пропонується здійснювати на базі розроблених нормативів витрат для кожного центру відповідальності;
- контроль доходів в розрізі центрів відповідальності;
- контроль відхилень витрат та доходів в розрізі центрів відповідальності на базі розроблених управлінських нормативів витрат та доходів в розрізі кожної статті витрат та доходів;
- контроль основних показників результативності діяльності підприємства.

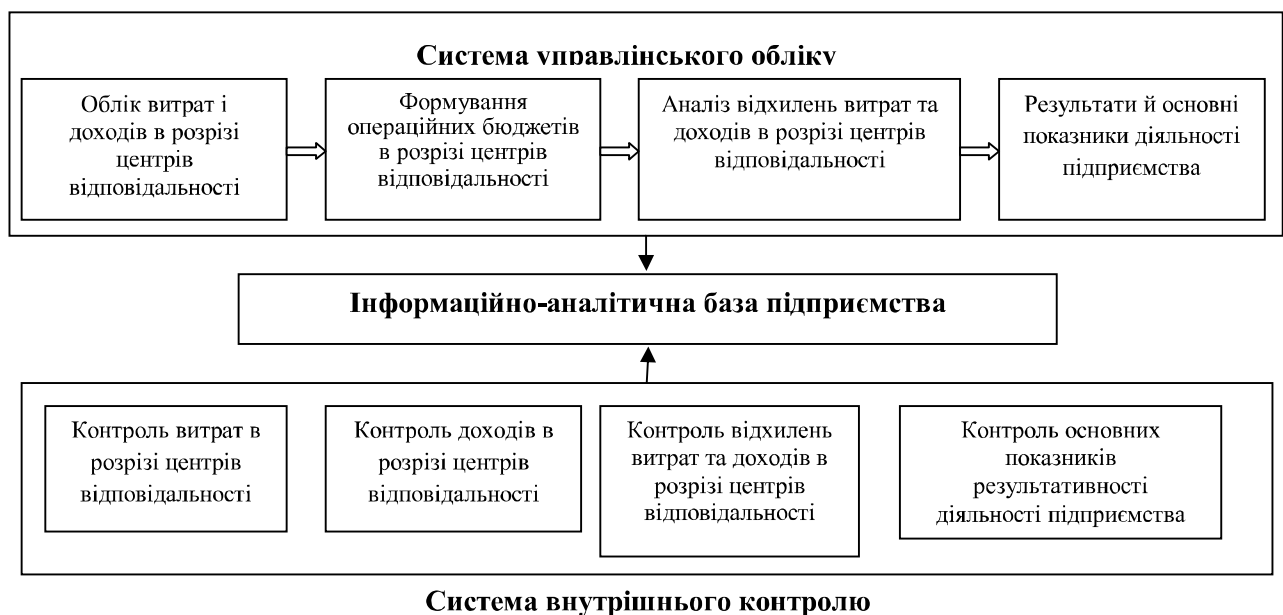

Рис. 1. Інтеграція системи внутрішнього контролю в систему управлінського обліку

Для ефективної взаємодії систем управлінського обліку та внутрішнього контролю ми пропонуємо об'єднати їх через інформаційно-аналітичну базу підприємства, яка повинна постійно формуватися та оновлюватися для накопичення та зберігання усієї управлінської, аналітичної та облікової інформації підприємства.

Таким чином, взаємодія систем внутрішнього контролю та управлінського обліку дає змогу підвищити в цілому ефективність системи управління промислового підприємства.

ЕКОНОМІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ: СУЧАСНИЙ СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ ЗРОСТАННЯ

К.В. Сак

Одеський національний політехнічний університет

Обґрунтування актуальності проблеми. Враховуючи високу імпортозалежність вітчизняного виробника, обмеженість доступу до кредитних ресурсів внаслідок високих відсоткових ставок і зростання вартості енергоносіїв, на розвиток промисловості негативно вплинула несприятлива зовнішньоекономічна кон'юнктура, яка характеризується зменшенням попиту та нижчою ціновою динамікою на товари вітчизняного виробництва на зовнішньому ринку, і, як наслідок, знизилася темпи промислового виробництва як в цілому по Україні, так і в області. Підвищення економічного потенціалу підприємств – це запорука успішного економічного і соціального розвитку суспільства. Цим визначається актуальність даної роботи.

Аналіз останніх публікацій і досліджень. Питанням характеристики основних проблем та перспектив розвитку промисловості присвячені роботи провідних українських вчених: Бикова В.Г., Бальтюкевич В.В., Бойченко М. В., Головова Л. С., Лапін Е.В., Савченко М. В., Яремко І. І.

Метою роботи є дослідження тенденцій розвитку промислових підприємств Одеської області.

Виклад основного матеріалу. Сучасна структура промисловості області формується під впливом приморського положення Одещини, її високого агровиробничого потенціалу. Приморське положення та наявність потужних портів зумовили розвиток галузей, що обслуговують морський транспорт, портове господарство.

Обсяги реалізованої промислової продукції за 2010 - 2012 рр. наведені в табл. 1. У структурі ВРП регіону частка промисловості постійно зменшується (від 65% у 2008 до 44% у 2012).

Таблиця 1

Обсяги реалізованої промислової продукції Одеської області

	2010		2011		2012	
	тис.грн	у % до підсумку	тис.грн	у % до підсумку	тис.грн	у % до підсумку
Промисловість	31175947,8	100,0	27332712,9	100,0	28686411,8	100,0
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	13891,6	0,0	107069,4	0,4	5741,2	0,0
Переробна промисловість	26192694,5	84,0	21202376,1	77,6	21816235,1	76,1
виробництво харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів	7939418,2	25,5	8102781,1	29,6	8603760,0	30,0
текстильне виробництво, виробництво одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів	170778,3	0,5	224824,1	0,8	277031,5	1,0
виготовлення виробів з деревини, паперу та поліграфічна діяльність	359188,2	1,1	369858,2	1,4	446719,8	1,6
виробництво коксу та продуктів нафтоперероблення	-	-	-	-	-	-
виробництво хімічних речовин і хімічної продукції	3704562,2	11,9	5533992,2	20,2	5315373,2	18,5